

Yhdyskuntatoimen vuoden 2023 käyttötalouden talousarvion, vuosien 2024-2025 taloussuunnitelman sekä vuosien 2023-2027 investointiohjelman valmistelu

YLV 13.09.2022 § 86

402/02.02.00.00/2022

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
talous- ja hallintoassistentti Leena Porvali, puh. 050 382 9233
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Talousarvion ja -suunnitelman laadintaprosessi

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä vähintään kolme vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman ja talousarvion valmistelusta sekä ohjeistuksesta vastaa kaupunginhallitus.

Yhdyskuntavaliokunta käsittelee toimialan talousarviota kokouksissaan 13.9.2022 ja 27.9.2022. Rakennusvaliokunta on käsitellyt ja hyväksynyt oman talousarvioehdotuksensa syyskauden ensimmäisessä kokouksessaan, jonka jälkeen em. talousarvio sisällytetään lopullisena koko toimialan valmisteluun. Kaupunginhallitus käsittelee talousarviota lokakuun kokouksissaan ja lopullinen budjetti hyväksytään valtuuston kokouksessa 14.11.2022. Valiokunta-kohtainen talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu käsittää käyttötalousarvion vuodelle 2023 sekä henkilöstö- ja investointisuunnitelman vuosille 2023-2025(27). Valtuusto päättää sitovista määrärahoista tulosaluetasolla. Investoidun pääoman koron ja poistojen, sekä sisäisten vyörytysten osuudet tarkentuvat valtuuston budjettikäsitelyyn mennessä.

Investointisuunnitelma vahvistuu valtuustokäsittelyn myötä ja siihen perustuva lopullinen työohjelma tuodaan valiokunnalle hyväksyttäväksi vuoden 2023 alussa. Talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyy myös kaupunkistrategian mukaisten tavoitteiden edistämisen sekä toimenpiteet vuodelle 2023.

Lisäksi toimialat laativat talousarvion valmistelun yhteydessä henkilöstömitoituksen kehitystä koskevan arvion (henkilöstösuunnitelman) suunnittelukaudelle ml. mahdollisten eläköitymisten vaikutukset mitoitukseen. Kaupungin toiminnot tulee järjestää siten, että kaupungin henkilöstön kokonaislukumäärä ei kasva 2022–2024, ellei voida osoittaa, että palvelutarve edellyttää sitä.

Valtuuston ohjeistuksen mukaisesti osavuositarkastusten yhteydessä raportoidaan käyttötalousarvion ja investointihankkeiden sekä strategisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kauniaisten kaupunkistrategia

KV on hyväksynyt Kauniaisten uuden kaupunkistrategian vuosille 2023-2030 kokouksessaan 25.4.2022 § 18.

Kauniaisten uusi kaupunkistrategialuonnos sisältää seuraavat arvot: Asukaslähtöisyys, Avoimuus, Yhteisöllisyys ja yhdenvertaisuus sekä Vastuullisuus ja kestävyys. Strategiassa on kolme teemaa, jotka ovat Resurssiviisaan toiminnan

kaupunki, Turvallinen, vihreä kävelykaupunki sekä Kuntalainen keskiössä. Jokaisen teeman alla on 2-6 tavoitetta ja tarkempia alatavoitteita. Kaupungin visio on "Aikaansaava, hyvinvoiva ja resurssiviisaasti tulevaisuutta rakentava, elävästi kaksikielinen ja monikulttuurinen Grani."

Strategian hyväksymisen jälkeen on käynnistetty sen jalkauttaminen työyhteisöön ja tavoitteiden toimeenpanon suunnittelu. Yhdyskuntatoimen johtoryhmä keskusteli strategiasta ja kirjasi ylös täydennyksiä tulevien vuosien tavoitteiksi ja niiden mittareiksi suunnitteluiltpäivän 15.6.2022 aikana. Koko toimialalta koottiin palautetta, ideoita ja ajatuksia strategian toimeenpanossa kunkin omassa työssä ja työyksikössä sekä toimialalla ja kaupungin organisaatiossa laajemminkin yhdyskuntatoimen kehittämispäivän aikana 25.8.2022. Palaute on koottu huomioon otettavaksi toiminnan suunnittelussa tulosalueilla. Strategian vuositavoitteita ja mittareita on myös täydennetty. Jatkossakin vuosittaiset mitattavat tavoitteet asetetaan kunkin vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Strategian toteutumisen arviointia tehdään osavuositarkastusten ja tilinpäätösten yhteydessä. Valtuustokauden viimeisenä vuotena tehtävällä arvioinnilla selvitetään, kuinka hyvin ja miltä osin valtuustokauden tavoitteet ovat toteutuneet. Valtuustokauden lopulla käynnistetään myös kaupunginhallituksen johdolla strategian päivitystyö, jotta päivitetty strategia on mahdollista hyväksyä uuden valtuustokauden alussa.

Yhdyskuntatoimen strategiset tavoitteet ja toimenpiteet mittareineen jaetaan esityslistan **oheismateriaalina** valiokunnan jäsenille luottamushenkilöiden Extranetissä.

Toiminta, käyttötalous ja investoinnit

Toimialan toiminnalliset tavoitteet, alustava käyttötalousarvio (ml. henkilöstösuunnitelma) vuodelle 2023 sekä investointisuunnitelma vuosille 2023-2027 on jaettu valiokunnan jäsenille luottamushenkilöiden Extranettiin.

Kaupungin henkilöstösuunnitelma käsitellään henkilöstöjaostossa ennen varsinaista KH:n budjettikäsittelyä. Henkilöstösuunnitelman vakanssien lisäksi yhdyskuntatoimi, muiden toimialojen tavoin, käyttää kesä- ja kausityöntekijöitä sekä tarvittaessa lomasijaisia ja/tai projektityöntekijöitä.

Kehysvalmistelun lähtökohtana on käytetty vuoden 2022 talousarviota. Toimialat ovat tuoneet esille muutostarpeet verrattuna vuoden 2022 talousarvioon. Lisäykset vuoden 2023 kustannuksissa ovat pääosin sivistystoimessa (n. 1,7 miljoonaa euroa). Yhdyskuntatoimen suurimmat muutokset tulevat maankäyttösopimuskorvauksista ja maaomaisuuden myynneistä. Vuoden 2022 maankäyttösopimuskorvauksista Helsingintie 10 ja Venevalkamantie 1 siirtyvät vuodelle 2023. Vuoden 2022 maaomaisuuden myyneistä Helsingintie 10 tontinosat ja Pohjoisen Heikelintie 12 siirtyvät vuodelle 2023. Muutokset kiinteistökannassa ja niiden vaikutukset kustannuksissa ja sisäisissä vuokrissa on otettu huomioon.

Yhdyskuntatoimen alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023-2027 on laadittu keväällä 2022 laaditun, käyttötalouden toimialakohtainen kehys, pohjalta. Kehystä päivitettiin heinäkuussa pelastustoimen kuntaosuuden osalta (vähennystä n. 700 000 euroa) toiminnan siirtyessä 1.1.2023 hyvinvointialueelle.

Yhdyskuntatoimen tuloarvio on maankäyttösopimuskorvaukset mukaan lukien 17.640 miljoonaa euroa, kehysraamin ollessa 19.205 miljoonaa euroa. Tuottoihin

sisältyy edelliseltä vuodelta siirtyneet maankäyttösopimuskorvaukset ja tonttimyynnit sekä päivitettyt muutokset tilavuokrissa.

Valiokunnan menoarvio on 13.147 miljoonaa euroa KH:n asettaman menoraamin ollessa 12.272 miljoonaa euroa, ja näin ollen menokehitys ylittyisi noin 875.000 eurolla. Yitykset johtuvat pääosin niiden palvelujen sekä aineiden ja tarvikkeiden kustannustason nousuista, jotka eivät ole olleet tiedossa keväällä kehystä laadittaessa. Näistä merkittävin on energiakustannusten nousu; sähkön käyttöhinnan on ennustettu nousevan 30-50 % vuoden 2022 budjetin tasosta. Talousarviovalmistelu perustuu tämän hintahaarukan alarajaan, korotus on arvioitu 30% mukaisena, mutta tämän saavuttaminen edellyttää energiankulutukseen kohdistuvien säästötoimenpiteiden toteutumista koko kaupunkiorganisaatiossa. Myös polttoaineen kohonnut hintataso on huomioitu, mutta mahdollisista sähkönsiirtoon ja/tai kaukolämpöenergian hintoihin kohdistuvista korotuksista ei toistaiseksi ole saatu arvioita, joten niihin ei tällä hetkellä ole budjettivalmistelussa erillisiä varauksia. Säästötoimenpiteitä tullaan kuitenkin kohdistamaan kaikkeen energiankulutukseen. Huomattava on myös, että myös muiden toimialan käyttämien energiaintensiivisten aineiden, materiaalien ja tarvikkeiden hintoihin sisältyy jo nyt budjetoimatonta inflaatioperusteista ja voimakastakin hintojen nousua. Edelleen Helsingin seudun liikenteen – kuntayhtymä on päivittänyt kesän aikana omaa arviotaan noin 110.000 eurolla korotettuna aiemmin ilmoitettuun nähden, mikä ei sisälly KH:n hyväksymään kehysraamiin.

Talousarvioesitys perustuu yhdyskuntatoimen osalta vuoden 2022 vahvistettuun henkilöstösuunnitelmaan eikä siis sisällä lisäsesityksiä tai edes nimikkeen muutoksia. Toimialan henkilöresurssitilanne on parempi kuin vuosi sitten, vaikka joitakin vakansseja on edelleen täyttämättä. Näiden osalta jatketaan rekrytointiprosesseja jo kuluvan syksyn aikana. Kokonaisuutena toimialan henkilöstösuunnitelma on tällä hetkellä tarkoituksenmukainen.

Kehysvalmistelussa on palkankorotuksien osalta arvioitu 3,6 %:n korotus vuodelle 2023 vuoden 2022 palkkakustannusten päälle.

Investointien toteutus on merkittävä osa yhdyskuntatoimen tehtäviä sekä yhdyskuntavaliokunnan päätöksentekoa. Investoinneilla on merkittävä vaikutus myös kaupungin taloudelliseen tasapainoon. Investointiosassa esitetään taulukkoon kootusti toistaiseksi tiedossa olevat investointihanke-esitykset (joille on olemassa KH:n hyväksymät tarveselvitykset tai KV:n hyväksymä suunnittelun / toteutuksen määrärahavaraus) sekä niiden kokonaiskustannusarviot investointiryhmittäin.

Investointiohjelmaan kohdistuu merkittäviä paineita, talonrakennuksen osalta erityisesti kouluverkostoon esitettyjen hankkeiden kautta. Lisäksi energiatehokkuuden edistäminen edellyttää hankkeistusta ja kiinteistöjen kuntoarviot sisältävät suurehkojakin korjaustarpeita. Espoon kaupunkiratahanke on käynnistymässä jo kuluvan vuoden loppupuolella, mikä tarkoittaa myös Kauniaisille euromääräisesti suurta infrainvestointia taloussuunnitelmavuosina.

On selvää, että kaikkia investointiesityksiä ei ole resurssisyistä mahdollista käynnistää toivotussa aikataulussa lähes yhtäaikaisesti. Monet investoinnit edellyttävät myös kaavallista tarkastelua ja kaavamutoksia ennen rakennusprojektien toteutusta. On välttämätöntä priorisoida hankkeiden toteutusjärjestys ja harkita investointien aikataulut realistiselta pohjalta.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Valiokunta käy asiasta keskustelua ja merkitsee asian valmistelun tiedoksi.
Lopullinen valiokunnan talousarvioesitys käsitellään seuraavassa kokouksessa
27.9.2022.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Yhdyskuntatoimen alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2027 (Extranet)
Kaupunkistrategia vuodelle 2023 (luonnos) (Extranet)